

IKAR

CHIRURGOVA DCÉRA

*Pokračovanie príbehu o žene,
ktorá nasleduje svoj sen*

AUDREY BLAKE

AUDREY BLAKE

CHIRURGOVA
DCÉRA

Preložila Olga Kralovičová

IKAR

Audrey Blake
THE SURGEON'S DAUGHTER

Copyright © 2022 by Jaima Fixsen and Regina Sirois

Translation © 2023 by Oľga Kralovičová

Cover Design by James Iacobelli

Cover images © Crow's Eye Productions/Arcangel Images,
Alex Korzun/Shutterstock, Channarong Pherngjanda/Shutterstock,

Ann Muse/Shutterstock

Slovak edition © 2023 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-9079-2

*Jeffovi.
Vďaka tebe je možné všetko.
XO*

*Karine a Keishi, matke a dcére, ktoré vedia,
že láska je silnejšia než smrť.
Inšpirovali ste ma a zmenili.*

1. KAPITOLA

U TÝCH, ČO PRICHÁDZALI DO GRANDE Ospedale della Vita e della Morte v talianskej Bologni, bolesť nebola nič nezvyčajné, ale nikdy ani natoľko viditeľná ako v tom húfe, ktorý dnes čakal na ošetrovanie. Nora bola zvyknutá na tieto sužované duše, ktoré doskackali, dokrivkali alebo ich priniesli na Via Riva di Reno z uličiek Quadrilatero. Aj dnes ráno kráčala po tých úzkych stredovekých uliciach do výstižne pomenovanej Veľkej nemocnice života a smrti, ale energickým a rozhodným krokom, nie ako tí bojazliví, chorí a krvácajúci trpitelia, ktorí prichádzali zo slumov v nekonečnom rade deň za dňom.

Napriek tomu, že im venovala úplnú pozornosť, a napriek skvelej diagnostike a odbornému liečeniu, privedla záviselo od náhody. Skúseným okom si prezrela evidenčnú miestnosť a mlčky sa modlila, aby bola presná pri triedení. *Život a smrť*. Výkriky, prosby a fňukanie, akokoľvek do očí bijúce, boli menej dôležité ako ich príčiny, a príčiny bolo potrebné určiť rýchlo. Nenápadná horúčka, ak by ju ignorovali a pacienta nedali do karantény, sa rozšíri vzduchom. Zložené ruky, akokoľvek bolestivé, musia počkať.

„*Dottoressa*.“ Chlapec držiaci menšie dieťa sa načiahol za Norinou rukou. Ona ešte nebola lekárka, ale ten titul jej vohnal červeň do líc. *Onedlho*.

„*Un momento*,“ povedala Nora a pohľad jej zaletel poza neho k žene opierajúcej sa o nemocničné dvere, ktorú videla ako siluetu na pozadí popoludňajšieho slnka. Dych mala namáhavý a ťažkopádny, ako keď dieťa musí vytukávať cvičenia na klavíri. Zabudla na krvácajúcu ranu na líci mladšieho dieťaťa pred sebou a ponáhľala sa k žene. „Signora, čo sa stalo?“

Očividne bola chudobná, očividne mala pôrodné bolesti, ale ženy rodili doma. Nevliekli sa po horúcich zaprášených uliciach, chrániac si jednou rukou brucho, aby šli do nemocnice, najmä keď bolo v nemocničných izbách tak veľa prípadov ruže. Táto vysoko nákazlivá horúčka bránila mnohým potenciálnym pacientom, aby vyhľadávali pomoc, lebo obyvatelia tohto mesta sa dozvedali a šíрили zlé správy o nemocniciach ešte skôr, ako o tom vedeli lekári.

„Trvá to už celý deň a noc. Potrebujem pomoc.“ Žena zalapala po dychu, potom zaškrípala zubami, keď dostala ďalšiu kontrakciu iba chvíľu po poslednej.

„Piero! Rýchlo!“ zavolala Nora, keď sa žena o ňu oprela. Takýmto tempom sa im možno nepodarí dostať dnu. Piero, najmocnejší zriadenec, pribehol s invalidným vozíkom, naložil ženu a bez zastávky s ňou prešiel popri registračnom pulte. Nevnímajúc protesty davu čakajúcich pacientov odviezol ženu po chodbe na ženské oddelenie. Nora bežala za ním. Keď nemohla nájsť prázdnu posteľ, rýchlo vytvorila zástenu.

„Táto nemá veľa času, však?“ zašepkal Piero Nore. „Možno by som ju mal nechať v kresle.“

Nora sa zamračila a vybavila si ženino vyhlásenie. *Trvá to už celý deň a noc.* „Už to nebude dlho,“ povedala Nora žene. Čo si myslela, keď prišla sem? „Položte ju na stôl, aby som sa mohla pozrieť,“ požiadala Piera.

Napriek ženinej nemotornosti a mučivým stonom ju Piero ľahko položil na stôl, keď Nora odložila nabok balíky čistej bielizne a starostlivo namiešané fľašky s masťami a úhľadne vylisované pilulky z lekárskej sestry Madonny Agnes. Len čo mala miesto, kde mohla pracovať, zdvihla otrhané sukne, ktorých okraje boli zašpinené večnou hrdzavohnedou farbou ako všetko ostatné v meste. Prekvapene zastala, čakala, že už uvidí hlavičku, lenže vyzeralo to, akoby žene ani nepraskla voda, a keď Nora hlavičku nahmatala, zistila, že krček maternice takmer vôbec nie je rozťahnutý.

Niečo sa jej muselo zračiť na tvári, lebo žena sa dvihla na lakte a cmukla jazykom, aby pritiahla Norinu pozornosť. „Zomriem?“ spýtala sa.

„Pravdaže nie,“ odvetila Nora a predstierala, že nie je zmätená ani zdesená. „Ako sa voláte?“

„Mám pocit, že toto ma zabíja,“ odpovedala žena a znova zastonala. Zovrela ruky do pästí, kým prešla ďalšia kontrakcia, a potom klesla na stôl.

„Rodili ste už?“ spýtala sa Nora.

„Mám štyri deti. Dve ešte žijú,“ vyhrkla. „Nikdy som nemala problém, ale...“ Tvár sa jej zvrátila a znova bola v inom svete, v ríši vyčerpávajúceho sústredenia a bolesti.

Piero spýtavo pozrel na Noru, ona však na jeho pohľad nevedela odpovedať. Uplynulých tridsať rokov všetky študentky medicíny na univerzite v Bologni skončili so zameraním na pôrodníctvo, ak z nich jed-

noducho neurobili pôrodné asistentky. Považovalo sa za prirodzené, že budú praktizovať získané vedomosti na iných ženách, a tak Nora navštevovala mimoriadne prednášky, študovala a pracovala, aby zlepšila svoje schopnosti. Lenže nevedela, čo urobiť teraz, a život tejto ženy mal väčšiu hodnotu ako jej hrdosť.

„Neviem,“ zasyčala Nora. „V mene... zožeňte niekoho!“ Toto bolo nad jej schopnosti, ale na to, že nezostáva veľa času, neboli potrebné žiadne špeciálne znalosti. Hoci to Nora nikdy nezažila, vedela, aké je nebezpečenstvo dlhotrvajúceho pôrodu: záchvaty, apoplexia, horúčka šestonedielok.

Piero na ňu nechápavo pozrel. „Koho?“

„Hocikoho. Vyzerá to, že jej môžem pomôcť?“ Profesor Perra si vedel dobre poradiť pri ťažkých pôdoch. Aj sestra Paula Benedicta. Nora dúfala, že jeden z nich nie je ďaleko. Líca jej horeli od hanby a frustrácie, keď Piero odbehol. Zavolała Mariu Celestu, sestričku z oddelenia, a požiadala ju o horúcu vodu a handry. Spolu so šlachovitou mníškou položili pacientku na bok a tlačili jej na chrbát, čo malo sotva nejaký účinok, až kým za zástenu neprišla ďalšia žena s hojdajúcimi sa sukňami, rozopínajúc si manžety.

Nora ju nepoznala, hoci niesla lekársku tašku.

„Čo tu máte?“ spýtala sa žena. Bola vysoká, s voľnými čiernymi kučermi, dosť nedbanlivo zopnutými na prácu v nemocnici. Mäkký obrys jej brady ostro kontrastoval s prísny, sústredene ohnutým obočím.

Sestra Maria Celeste si s úľavou vydýchla a Nora sa trochu uvoľnila. Nech je tá žena ktokoľvek, má sestričku dôveru.

„Nie som si istá,“ priznala Nora. „Kontrakcie sú rýchle, ani nie po tridsiatich sekundách...“

„To vidím,“ prerušila ju žena. „A predpokladám, že žiadne rozšírenie, inak by ste po mňa neposlali. Zmerali ste jej panvu?“

„Skontrolovala som iba krček,“ Nora sa začervenalala. Kto jej to vlastne rozkazuje? „Má už za sebou pôrodu živých detí, takže šírka panvy by mala byť dostatočná.“

„To, že už rodila, neznamená, že jej telo sa nemôže zmeniť. Pozrite na ňu,“ vyštekla žena. „Krátky krk, ohnutý chrbát. Musíte poznať takéto znaky.“ Odtisla Noru od spodku stola. „Ukážte, nech ju vyšetrím.“

Bez slova pacientke siahla pod sukne. Nora skľúčene pozrela na Piera, ktorý ponad ženin ohnutý chrbát ústami mlčky naznačil *dottoressa*.

„Ako som si myslela,“ povedala *dottoressa* po chvíli. „Kosti jej poklesli. Slabá výživa. Má menej ako päť centimetrov anteroposteriórne a nie oveľa viac zboka nabok.“ Načiahla sa a začala sa prehrabávať v Norinej otvorenej taške.

Nora ju nezastavila. Čítala o prípade, keď sa ženská panva po početných pôrodoch zúžila, ale až do pripomienky tejto záhadnej lekárky na to zabudla. „Nemám hák,“ povedala potichu. Videla kraniotómie v Londýne, kde lekári zabili a odstránili dieťa po kúskoch v nádeji, že zachránia matku, ale nemyslela, že ju použije tu, pretože katolícka cirkev to nedovoľovala.

Lekárka na ňu prekvapene pozrela. „Panebože, dúfam, že nie.“ Vytiahla skalpel a skúmala čepel. „Hák,“ hundrala si pohľadavo popod nos. „Vy ste zrejme to

anglické dievča, ktoré robí experimenty s éterom. Prpravte si ihly, kým sa ja budem rozprávať s pacientkou. Urobíme jej cisársky.“

Nora si upokojovala ruky a pohľad a prikývla, lebo nemohla rozprávať. Čítala o cisárskych rezoch tak ako o rozprávkach a morských obludách. Vedela o jednom prípade uvádzanom v Anglicku, keď matka a dieťa prežili. Ten príbeh bol takmer sto rokov starý, skôr legenda ako fakt, a išlo o vidiecku babicu menom Alice O'Neilová, ktorá na operáciu použila žiletku, kým nejaký muž prebehol míľu, aby jej priniesol hodvábnu niť a krajčírské nožnice. Cisárske rezy tu na kontinente neboli mýtom, no boli zriedkavé a smrteľné. Za ten rok, čo strávila v Bologni, Nora nevidela ani jeden a nečakala to.

Zrejme na nej bolo vidieť strach. *Dottoressa* naklonila hlavu. „Ešte ste nijaký predtým nevideli?“

„Nie,“ priznala Nora a priam sa scvrkla do topánok. Teraz ju vyženú alebo ju pošlú po niekoho kompetentného.

„Dokážete pracovať podľa pokynov?“

Nora prikývla ako dieťa, ktoré sľúbi, že bude poslušné, aby sa vyhla výmene.

„Dobre. S éterom som to ešte neskúšala, ale počula som, že vy máte veľa skúseností.“

Nora otvorila ústa, ale žena zdvihla obočie. „Áno, hneď,“ prikývla Nora a bežala po inhalátor.

„Už spí,“ povedala Nora o päť minút a odložila inhalátor z pacientkinej tváre. „Použila som dvadsať kvapiek. To by nám malo dať...“ Zmlkla. Žena už rezala.

„Vysvetlíte mi svoju zázračnú drogu neskôr. Musíme pracovať,“ odsekla lekárka.

„Ešte sme neskontrolovali, či je necitlivá!“ zašepkala Nora, zdesená veľkosťou rezu. Ani nevedela, aký má pacientka pulz a frekvenciu dychu, čo boli základné znaky bezpečného použitia éteru.

„Je necitlivá,“ povedala žena. „Ani sa nemykla. Po takých dlhých pôrodných bolestiach niet kedy strácať čas. Potrebujem, aby ste mi pomohli s retraktormi.“

Nora skočila k taške.

„Moje sú na stole. Tam, vedľa jej nohy.“ Doktorka netrpezlivo kývla hlavou a Nora siahla ponad ňu, až ich nahmatala pod spleťou sukien. „Zacláňate mi,“ hrešila ju lekárka. „Viem, že ste už boli pri operáciách, tak sa nesprávajte tak, akoby toto bola vaša prvá.“

Nora stisla pery, aby ovládla hroziacu triašku, a odsávala tak rýchlo a šikovne, ako vedela. Nasadila retraktory a čakala na lekárkin príkaz.

„Musíte byť rýchlejšia. Už dávno som podviazala cievy.“

„Prepáčte, doktorka...“ Nora čakala, že tá žena alebo sestra Maria Celeste jej povedia, ako sa volá. Nikto však neodpovedal.

„Odsávať.“

Nora znovu odsávala. Rez sa tiahol medzi lonovou kosťou a rebrami a palcom napravo od pupka. Rezala tá doktorka naslepo? Alebo už urobila niečo, aby sa vyhla placenty? Vytekalo znepokojivé množstvo krvi, ale z toho, čo Nora čítala, vedela, že keby prerezali placentu, teraz by boli v krvi až po lakte.

„Ako...“

„Potrebujem viac miesta. Ťahajte silnejšie.“

Nora potiahla retraktory a pozerala na krv a tekutinu, ktoré vytekali z rany. Aj keby sa odvážila, nebolo času vyjadriť obavy.

Lekárka ponorila ruky hlbšie. Nora sa mykla. Táto žena konala bez jedinej štipky pokory alebo opatrnosti ako Liston a Vickery, londýnski chirurgovia slávni svojou rýchlosťou a bezohľadnosťou.

„Bábätko je tvárou dopredu,“ zahundrala *dottorressa*. „Dnes sú len samé problémy.“ Predlaktia sa jej napli, keď ťahala, a bábätko sa uvoľnilo, celé od krvi a vernixu. Tenučké končatiny sa vystreli a rozťahli ako ručičky kompasu.

„Žije.“ Nora vypustila dych, ktorý zadržovala, a hrud' sa jej uvoľnila.

„Zatiaľ áno,“ povedala doktorka úsečne a strčila dieťa, ktoré už kričalo, sestre Marii Celeste. Potom chytila ihlu a odtisla Noru. „Zase mi zavádziate,“ vyhrkla.

Nora nechcela, aby jej to povedala tretí raz, a tak odstúpila, hoci nerada stratila výhľad na okraje rezu a rýchlo, takmer chaoticky lietajúcu ihlu. Zašívá vo vrstvách? Aký typ stehu? Nora vedela, že jednou z hlavných prekážok cisárskeho rezu bol steh dosť silný, aby odolal silným kontrakciám po pôrode, bez toho, aby bol invazívny a spôsobil infekciu. Slabé stehy by sa roztrhli a maternica zostala otvorená, čo znamenalo dlhú a bolestivú smrť.

Pozrieš sa predtým, než budeš obväzovať, povedala si Nora, ale keď prišiel ten čas, odsunuli ju k hlave pacientky, aby kontrolovala pulz a dych, a obväzovaním poverili sestru Mariu Celeste.

„Ako dlho potrvá, kým sa preberie?“ spýtala sa lekárka.

„To neviem povedať naisto, ale už by to nemalo byť dlho,“ odvetila Nora a lutovala, že nemôže dať presnejšiu odpoveď. Neurčitosť sa jej zdala lepšia ako chybný odhad, a tak držala jazyk za zubami, keď lekárika podráždene stisla pery.

Nora potichu utierala nástroje a umývala špongie a medzitým kontrolovala pacientku. Pacientkine zrenice reagovali normálne a pohla sa, keď ju Nora pichla do prsta.

„Ešte minútu či dve, nie viac,“ odhadovala Nora.

Lekárka prikývla a ďalej chrlila pokyny sestre Marii Celeste. „Dávajte jej iba tekutiny. Vývar, mlieko, jačmennú vodu, ale len toľko, čo zvládne. A pozorne sledujte obväzy.“

Pacientka zastonala.

„Všetko je v poriadku. Máte sa dobre a vaše bábätko tiež,“ povedala Nora a naklonila sa bližšie. Hovorila zachrípnuto a nešikovne, lebo nečakala, že to povie, a pri tých slovách ju zachvátila úľava. „Ležte pokojne. Musíte odpočívať.“

Oči sa jej otvorili a naslepo sa obzerali po miestnosti. Lepkáva ruka tápavo hľadala Norino zápästie a potom sa okolo neho zovrela s prekvapujúcou, ale rýchlo slabnúcou silou. Panika.

„Pst,“ zašepkala Nora a prerušila vystrašený bľabot v nezrozumiteľnom talianskom dialekte. Keď videla, ako sa lekárika vedľa nej mračí, dodala: „Niekedy sú zmätené, keď sa preberajú.“

„To som počula.“

Lekárka sledovala, ako Nora upokojuje pacientku a zisťuje, ako sa volá. Lucia. Uviedla iba to. „Mali ste operáciu,“ informovala Nora Luciu, keď videla, že jej

prsty prechádzajú po splasnutom bruchu a hľadajú bábätko. „Vaša dcéra je v poriadku a zdravá, len čo sa vám stehy zahoja, môžete ísť domov,“ ubezpečila ju, kráčajúc vedľa nosidiel, ktorých sa chopili dvaja zriadenci.

„Tamto je prázdna posteľ,“ povedala sestra Maria Celeste Nore. „Tam, kde bolo to vaše dievča s obarenými rukami.“

Ruža si zobrala ďalšiu.

„Obliečky sú čisté,“ povedala sestra Maria Celeste, aby tým Noru postrčila.

„Pravdaže. Ďakujem. Postarám sa, aby Luciu uložili.“

Keď sa Nora vrátila k stolu, zástena už bola odprataná a lekárka si ukladala nástroje do tašky.

„Nemali ste dať Lucii falošné nádeje,“ mračila sa. „Toto bola tá ľahká časť. Nezarúčený optimizmus nie je dobrý pre povest' lekára.“

„Ale operácia bola úspešná,“ namietla Nora. „Zotavovanie je vždy komplikované, ale zopár slov na povzbudenie predsa nemôže uškodiť.“

„Ja by som si nerobila také nádeje. Je vyčerpaná. Pridlho mala pôrodné bolesti. To nikdy nie je dobré.“ Lekárka s cvaknutím zatvorila sponu na taške. „Ale váš éter pomohol. Myslím, že bez neho by ju šok a bolesť už boli zabili.“

Nora na ňu úkosom pozrela. „Predtým ste ho nepoužili?“

„Nie. Bola som v Egypte, kde som si liečila suchoty. Do Bologne som sa vrátila len minulý týždeň,“ povedala vecne.

„Och.“ Nora sa cítila neprijemne už predtým a toto

odhalenie to ešte zhoršilo. Aká je správna odpoveď, keď iný lekár povie, že trpí smrteľnou chorobou? Ale aspoň mala dobrú farbu. Vlastne bola stelesnením zdravia, prítlačivo okrúhla a ani raz nezakašľala. „Zdá sa, že čas strávený v zahraničí vám prospel. Ani by som netušila,“ vyriekla Nora, lebo nevedela, čo iné povedať.

„Ďakujem. Myslím, že tentoraz som zostala dosť dlho. Išla som pred dvoma rokmi, ale viete, som netrepezlivá, keď zmeškám svoju prácu. Niežeby si nenašla ku mne cestu. Je zvláštna, koľko žien v mojej blízkosti rodí.“

Nora znovu hľadala odpoveď a uspokojila sa s úsmevom, lebo jej fantázia zlyhala. Potom si spomenula, čo ju pred chvíľou prekvapilo.

„Robili ste predtým cisárske rezy *bez* anestézie?“

Žena na ňu čudne pozrela. „Ako inak som ich mala robiť?“

Nora si v duchu vybavila poslednú hodinu a zhromažďovala informácie zo stručných pokynov tejto ženy. „Myslela som si, že ste ich robili na živých matkách.“

„To áno.“

„A prežili?“

„Zopár.“ Prevrátila oči. „Verte mi, stane sa to, ak máte správne schopnosti a trochu šťastia. Vy Angličania ste takí zaseknutí vo svojich zabehaných chodníkoch.“

„Ja nie,“ namietla Nora, hoci to malo byť očividné. Keby taká bola, bola by tu?

„Áno, priznávam, že vaša zručnosť s éterom je prekvapujúca. Rada by som o tom vedela viac.“ Boli to

doteraz jej najvládnejšie slová, a tak Nora nazbierala odvahu.

„Možno keby ste napísali o tom prípade...“ Zmlkla, keď doktorka odmietavo odfrkla.

„Napísala? Kto má na to čas? Okrem toho, povedala som vám, že nie som spokojná s jej šancami. Ak nie je iný spôsob, ako dostať bábätko von, je oveľa lepšie rezať čo najskôr, než sa začnú pôrodné bolesti, ešte predtým, ako sú ženy vyčerpané.“

„No aj tak, vaše chirurgické schopnosti...“

„Určite stoja za pozornosť tých zadubených chirurgov, ktorých ste poznali v Anglicku. Lenže tí to nikdy nebudú čítať, tak aký to má zmysel? Opísala som už dosť úspešných prípadov, z ktorých sa mohli naučiť techniku.“

„Áno?“

Niečo v Norinej otázke lekárku podráždilo. No odvetila pokojne: „Áno. Ak nemôžete nájsť moju knihu o pôrodníctve, ľahko nájdete knihu mojej matky. Možno ste o nej počuli. *Nové umenie...*“

Nora ju prerušila. „Vaša matka je doktorka Marenco? Z Bagnacavalla?“ Nora mala starý výtlačok z druhej ruky, lebo žiadne nové neboli k dispozícii, a hoci lekárkine sebaisté tvrdenia o téme cisárskych rezov boli rovnako strašidelné ako fascinujúce, Nora ich sotva mohla prakticky využiť, lebo nerozumela, keď doktorka Marenco jednoducho napísala: *Rez signory B bol uzatvorený zvyčajným spôsobom. Záhada zošívania maternice ju svrbela ako vyrážka. Bola tak blízko...*

Úsmev ako odpoveď bol skôr grimasa. „Áno. Bola.“

„Nevedela som, že je to žena.“

„Veľa toho nevíete,“ povedala doktorka otvorene. „Nie dosť, aby ste pomohli ženám, ktoré budú potrebovať vašu starostlivosť. Vy a ja budeme musieť pracovať spolu. A nabudúce ocením, ak budete lepšie pripravená a menej mi budete zavádzať.“

Nora preglgla. „Áno, pani doktorka...“

„Marengo.“ Zobrala uterák a začala si utierať ruky. „Povedali mi o vás... študentka Horacea Crofta.“ Odhodila uterák nabok. „Ste dobrá, ale nie až taká dobrá, ako som čakala. Zostaňte tu, až kým pacientka nebude schopná vypiť trochu vývaru.“

2. KAPITOLA

NORA SI NEVEDELA SPOMENÚŤ, KTORÉHO svätého Bolončania dnes oslavujú, ale tentoraz jej prerušenie nemocničnej a univerzitnej rutiny neprekážalo. Príležitosť stráviť deň s pani Phippsovou, anglickou gazdinou, ktorá ju sprevádzala na ceste do Bologne, bola viac ako vítaná.

Po príchode do Talianska pani Phippsová svojím vynaliezavým spôsobom našla každú anglicky hovoriacu ženu v okolí ich prenajatých izieb a teraz trávila väčšinu dní s malou skupinkou britských občanov žijúcich v zahraničí, ako aj s jednou Američankou a Francúzkou, ktorá ovládala štyri jazyky. Dnes však pani Phippsová trvala na tom, aby šla Nora s nimi na výlet - či skôr na útek pred neznesiteľnou horúčavou - na zelené vŕšky za mestom. Na prekvapenie staršej ženy Nora bola obutá ako prvá. Chcela uniknúť pred kritickými očami, ktoré na ňu každý deň hľadeli z každého kúta.

„Som rada, že ideš so mnou,“ povedala pani Phippsová, keď Nora nastúpila do voza s niekoľkými *signore inglesi* pani Phippsovej. „Potrebuješ si oddýchnuť.“

„Je na to perfektný deň,“ súhlasila Nora, pozerala na oblohu a sadla si vedľa madame Bouchardovej, ktorá často pomáhala Nore prekladať pasáže v jej lekárskych knihách. Pozdravili sa, ale prv než sa voz dostal z mesta, Nora bola v duchu zase v nemocnici a preberala uplynulý týždeň. Klamala ju predstavivosť alebo boli ostatní študenti ešte protivnejší? Včera večer Umberto Sageše všetky prípravky na klystír uložil celkom dozadu na najvyššiu policu, aby Nora na ne nedočiahla. Musela si priniesť stolček, aby dočiahla na ricínový olej, no ani tak sa jej to nepodarilo a takmer sa prevrátila. Keď sa otočila, našla za sebou skupinku uškŕňajúcich sa kolegov študentov.

Maskujúc svoj hnev dôstojnosťou, ukázala na Bartolomea Pozziho, najmladšieho, najvyššieho a najmenej viditeľne pobaveného zo skupinky. „Pacient potrebuje liek. Dajte ho dolu a položte ho tam, kde naň možno dočiahnuť.“

Sageše, chladný a povýšenecký ako vždy, zabránil Pozzimu v pokuse poslúchnuť. „Dočiahnu ho tí, ktorí ho majú dočiahnuť.“

Pozzi zamumlal niečo v zmysle, že mníškam treba pomáhať a urobil, ako Nora žiadala, no doteraz ju v hrudi pálili rozpaky.

„Dobre, že si si priniesla veci na kreslenie,“ povedala pani Phippsová a štuchla Noru laktom. „Už roky si nemaľovala žiadnu krajinku.“

Noru to v duchu pobavilo. V poslednom čase maľovala iba maternice v nemocničnej márnici, rozmýšľala, ako najlepšie ich rozrezať a potom znova zošiť, ale tomuto krúžku dám by to nemohla priznať.